

การวิจัยธุรกิจ

พศ.ดร. สุภาวดี ชุนทองจันทร์

การวิจัยธุรกิจ

พศ.ดร. สุภาวดี ขุนทองจันทร์

บริษัท ซีเ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน)
SE-EDUCATION PUBLIC COMPANY LIMITED

ค้นหาหนังสือที่ต้องการ (รวม e-book และสินค้าที่น่าสนใจ) ได้เร็ว ทันใจ

- บน PC และ Notebook ที่ www.se-ed.com
- สำหรับ SmartPhone และ Tablet ทุกยี่ห้อ ที่ <http://m.se-ed.com> (ผ่าน browser เข้าอินเทอร์เน็ตแล้วทำ Bookmark บนจอ Home จะใช้งานได้เหมือน App ทุกประการ) หรือติดตั้ง SE-ED Application ได้จาก Play Store บน Android หรือจาก App Store บน IOS

การวิจัยธุรกิจ

โดย ผศ.ดร. สุภาวดี ชุนทองจันทร์

สงวนลิขสิทธิ์ในประเทศไทยตาม พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ © พ.ศ. 2560 โดย สุภาวดี ชุนทองจันทร์
ห้ามคัดลอก ลอกเลียน ดัดแปลง ทำซ้ำ จัดพิมพ์ หรือกระทำการอื่นใด โดยวิธีการใดๆ ในรูปแบบใดๆ
ไม่ว่าส่วนหนึ่งส่วนใดของหนังสือเล่มนี้ เพื่อเผยแพร่ในสื่อทุกประเภท หรือเพื่อวัตถุประสงค์ใดๆ
นอกจากจะได้รับอนุญาต

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

สุภาวดี ชุนทองจันทร์.

การวิจัยธุรกิจ. -- กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น, 2560.

1. ธุรกิจ--วิจัย. 2. วิจัย.

I. ชื่อเรื่อง.

001.42

ISBN (e-book) : 978-616-08-2928-6

ผลิตและจัดจำหน่ายโดย

บริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน)
SE-EDUCATION PUBLIC COMPANY LIMITED

เลขที่ 1858/87-90 ถนนบางนา-ตราด แขวงบางนา
เขตบางนา กรุงเทพฯ 10260 โทรศัพท์ 0-2739-8000

[หากมีคำแนะนำหรือติชม สามารถติดต่อได้ที่ comment@se-ed.com]

SE-ED

คำนำ

การวิจัยเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ด้วยระเบียบวิธีที่มีกฎเกณฑ์เป็นที่ยอมรับ จึงถูกนำมาเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการแก้ปัญหาและการพัฒนาในสภาพการณ์ต่างๆ ดังนั้นการวิจัยจึงเป็นเรื่องที่บุคคลให้ความสนใจในการศึกษาเรียนรู้

หนังสือ *การวิจัยธุรกิจ* เล่มนี้ จึงได้พัฒนาขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 2 ประการคือ (1) เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในรายวิชาการวิจัยธุรกิจ และประกอบการค้นคว้าของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ที่เริ่มต้นทำวิทยานิพนธ์หรือการค้นคว้าอิสระและเป็นนักศึกษาในที่ปรึกษาของผู้เขียนเอง และ (2) เป็นหนังสือที่พัฒนาขึ้นเพื่อให้บุคคลทั่วไปที่สนใจเรียนรู้ สามารถที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง หนังสือเล่มนี้ผู้เขียนพยายามใช้ประสบการณ์จากการทำวิจัยมาเป็นแนวทางในการเขียนด้วย เพื่อแบ่งปันประสบการณ์จะทำให้ผู้สนใจศึกษามีมุมมองที่มากกว่าการเรียนในห้องเรียน

การนำเสนอเนื้อหาของหนังสือเล่มนี้แบ่งออกเป็น 11 บท ได้แก่ บทที่ 1 ความเข้าใจเบื้องต้นในการวิจัยธุรกิจ บทที่ 2 การกำหนดปัญหาการวิจัย บทที่ 3 การทบทวนวรรณกรรมและการกำหนดกรอบแนวคิดในการทำวิจัย บทที่ 4 ตัวแปรและสมมติฐาน บทที่ 5 การออกแบบการวิจัย บทที่ 6 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง บทที่ 7 การเก็บรวบรวมข้อมูล บทที่ 8 เครื่องมือและตัวอย่างเครื่องมือวิจัยธุรกิจ บทที่ 9 สถิติพื้นฐานเพื่อการวิจัย บทที่ 10 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และบทที่ 11 การเขียนรายงานการวิจัยและบทความจากงานวิจัยธุรกิจ

ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหนังสือเล่มนี้จะเป็นประโยชน์โดยตรงกับนักศึกษาในระดับปริญญาตรี ปริญญาโท และผู้สนใจทั่วไปที่เริ่มต้นทำความเข้าใจกับการทำวิจัย และที่กำลังลงมือทำวิจัยธุรกิจ หากนักศึกษาหรือผู้อ่านท่านใดมีคำแนะนำเพิ่มเติมเพื่อการปรับปรุงเนื้อหาให้ดียิ่งขึ้น สามารถติดต่อผู้เขียนได้ทาง อีเมล : supawadee.khunthongjan@gmail.com ค่ะ

ผศ. ดร. สุภาวดี ขุนทองจันทร์

สารบัญ

บทที่ 1 ความเข้าใจเบื้องต้นในการวิจัยธุรกิจ	9
1.1 ความหมายของการวิจัยธุรกิจ	10
1.2 คำศัพท์พื้นฐานที่นักวิจัยควรทราบในเบื้องต้น	11
1.3 ทักษะที่จำเป็นของนักวิจัย	13
1.4 สถานการณ์ที่ต้องใช้การวิจัยธุรกิจ	15
1.5 ประเภทของการวิจัยธุรกิจ	22
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยธุรกิจ	26
1.7 กระบวนการวิจัยธุรกิจ	26
1.8 จรรยาบรรณของนักวิจัย	28
1.9 ปัญหาที่พบในการทำวิจัยธุรกิจ	30
1.10 บทสรุป	31
บทที่ 2 การกำหนดปัญหาการวิจัยธุรกิจ	33
2.1 ความหมายของปัญหาการวิจัยธุรกิจ	34
2.2 การเลือกปัญหาของการวิจัยธุรกิจ	34
2.3 แหล่งของปัญหาการวิจัยธุรกิจ	37
2.4 การเขียนหลักการ เหตุผล และความสำคัญของปัญหาการวิจัยธุรกิจ	39
2.5 การตั้งชื่อเรื่องวิจัยธุรกิจ	46
2.6 การกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยธุรกิจ	48

2.7	องค์ประกอบของข้อเสนอโครงการวิจัยธุรกิจ	51
2.8	บทสรุป	53
บทที่ 3	การทบทวนวรรณกรรมและการกำหนดกรอบแนวคิดในการทำวิจัย	55
3.1	ความหมายของการทบทวนวรรณกรรม	56
3.2	จุดมุ่งหมายของการทบทวนวรรณกรรม	56
3.3	ประโยชน์ของการทบทวนวรรณกรรม	57
3.4	แหล่งของวรรณกรรม	59
3.5	ขั้นตอนการทบทวนวรรณกรรม	62
3.6	หลักการเขียนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	63
3.7	ความหมายของกรอบแนวคิดในการทำวิจัย	67
3.8	วิธีการเขียนกรอบแนวคิดของการวิจัย	68
3.9	การตรวจสอบความสมบูรณ์ของการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	75
3.10	บทสรุป	77
บทที่ 4	ตัวแปรและสมมติฐาน.....	79
4.1	ความหมายของตัวแปร	80
4.2	ประเภทของตัวแปร	80
4.3	ความสำคัญของตัวแปร	81
4.4	ระดับมาตรวัดตัวแปร	83
4.5	นิยามตัวแปรหรือนิยามศัพท์เฉพาะ	86
4.6	ความหมายของสมมติฐานของการวิจัย	87
4.7	ความสำคัญของสมมติฐานการวิจัย	88
4.8	รูปแบบการกำหนดสมมติฐานการวิจัย	89
4.9	บทสรุป	99
บทที่ 5	การออกแบบการวิจัย.....	101
5.1	ความหมายของการออกแบบการวิจัย	102
5.2	สิ่งที่ควรคำนึงถึงในการออกแบบการวิจัย	102
5.3	วัตถุประสงค์ของการออกแบบการวิจัย	103
5.4	หลักในการควบคุมความแปรปรวนของตัวแปรการวิจัย	104

5.5 ขั้นตอนการออกแบบการวิจัย	105
5.6 การออกแบบวิจัยเชิงปริมาณ	109
5.7 การออกแบบวิจัยเชิงคุณภาพ	114
5.8 เกณฑ์การประเมินแบบวิจัย	117
5.9 บทสรุป	119
บทที่ 6 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	121
6.1 ความหมายของประชากรในการวิจัยธุรกิจ	121
6.2 กลุ่มตัวอย่าง	122
6.3 การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง	123
6.4 การสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	129
6.5 ข้อควรคำนึงของนักวิจัยในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง	137
6.6 บทสรุป	138
บทที่ 7 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	139
7.1 ความหมายของการเก็บรวบรวมข้อมูล	140
7.2 ประเภทของข้อมูล	140
7.3 ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล	142
7.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสอบถาม	143
7.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์	146
7.6 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสังเกต	148
7.7 การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบทดสอบ	151
7.8 บทสรุป	152
บทที่ 8 เครื่องมือและตัวอย่างเครื่องมือวิจัยธุรกิจ.....	155
8.1 ความหมายของเครื่องมือการวิจัยธุรกิจ	155
8.2 คุณสมบัติของเครื่องมือการวิจัยธุรกิจที่ดี	156
8.3 ชนิดของเครื่องมือการวิจัยธุรกิจ	157
8.4 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	172
8.5 บทสรุป	180

บทที่ 9 สถิติพื้นฐานเพื่อการวิจัย.....	181
9.1 ประเภทสถิติ การเลือกใช้สถิติสำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล	182
9.2 สถิติเชิงพรรณนา	182
9.3 สถิติอ้างอิง	192
9.4 แนวคิดพื้นฐานของการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ	195
9.5 การใช้ค่าความถี่ในการวิเคราะห์และจัดกลุ่มเนื้อหา	196
9.6 การเลือกใช้สถิติให้เหมาะสมกับการวิจัย	198
9.7 บทสรุป	200
บทที่ 10 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์.....	201
10.1 โปรแกรม SPSS และการเตรียมข้อมูล	201
10.2 การออกแบบการวิเคราะห์ข้อมูล	202
10.3 การบันทึกข้อมูล	202
10.4 การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล	213
10.5 การแปลผลวิเคราะห์ข้อมูลจากโปรแกรมสำเร็จรูป	232
10.6 บทสรุป	243
บทที่ 11 การเขียนรายงานการวิจัยและบทความจากงานวิจัยธุรกิจ.....	245
11.1 ความหมายของรายงานวิจัยธุรกิจ	245
11.2 ส่วนประกอบของรายงานวิจัยธุรกิจ	246
11.3 หลักเกณฑ์การเขียนรายงานวิจัยธุรกิจ	260
11.4 การเขียนบทความจากงานวิจัยธุรกิจ	261
11.5 แนวทางการเผยแพร่ผลงานวิจัยธุรกิจ	263
11.6 การประเมินคุณค่าของงานวิจัยธุรกิจ	267
11.7 บทสรุป	270
ภาคผนวก.....	271
บรรณานุกรม.....	303

1

ความเข้าใจเบื้องต้นในการวิจัยธุรกิจ

การวิจัยธุรกิจ (Business Research) เป็นกระบวนการศึกษาค้นหาความจริงหรือปรากฏการณ์ตามสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ ด้วยระเบียบวิธีที่มีกฎเกณฑ์ มีจุดมุ่งหมายที่แน่นอนในการนำผลวิจัยไปใช้แก้ปัญหาและพัฒนาทางธุรกิจ เนื่องจากปัจจุบันธุรกิจมีการแข่งขันสูงโดยเฉพาะเมื่อเกิดการรวมกลุ่มเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ผู้บริหารจึงพยายามสร้างขีดความสามารถ ด้วยการสร้างนวัตกรรมเพื่อความได้เปรียบและอยู่รอดในระยะยาว การวิจัยธุรกิจจึงเป็นเครื่องมือที่ตอบสนองให้ธุรกิจมีแนวทางในการแก้ปัญหา และการพัฒนานวัตกรรมภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา กระบวนการวิจัยธุรกิจจึงเป็นเครื่องมือสำหรับการแสวงหาความรู้ใหม่ สำหรับนักวิจัยที่ต้องทำวิจัยเพื่อนำความรู้ใหม่ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ นักวิจัยที่ต้องทำงานวิจัยเพื่อตอบสนองต่อองค์กรธุรกิจจำเป็นต้องทำความเข้าใจเบื้องต้นในการวิจัยธุรกิจ ซึ่งผู้เขียนได้ลำดับหัวข้อในการนำเสนอของบทที่ 1 โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ความหมายของการวิจัยธุรกิจ
2. คำศัพท์พื้นฐานที่นักวิจัยควรทราบในเบื้องต้น
3. ทักษะที่จำเป็นของนักวิจัย
4. สถานการณ์ที่ต้องใช้การวิจัยธุรกิจ
5. ประเภทของการวิจัยธุรกิจ
6. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัยธุรกิจ
7. กระบวนการวิจัยธุรกิจ
8. จรรยาบรรณของนักวิจัย
9. ปัญหาที่พบในการทำวิจัยธุรกิจ
10. บทสรุป

1.1 ความหมายของการวิจัยธุรกิจ

การวิจัยหมายถึง การค้นคว้าหรือแสวงหาความรู้ใหม่ โดยใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ในการศึกษาค้นคว้า ตลอดทุกขั้นตอนของกระบวนการวิจัย พร้อมทั้งมีแนวคิดหรือทฤษฎีมาสนับสนุนสมมติฐานที่ทดสอบ เพื่อให้องค์ความรู้ที่ค้นพบมีความน่าเชื่อถือ และนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง (บุญใจ ศรีสถิตยัณรากุล, 2547, น. 1)

การวิจัยหมายถึง กระบวนการแสวงหาความรู้ ข้อเท็จจริงอย่างมีระบบ แบบแผนที่เชื่อถือได้ โดยอาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้ได้คำตอบที่นำไปใช้ในการอ้างอิง การสร้างกฎเกณฑ์ ทฤษฎี การวางแผน และการแก้ปัญหา ในการหาคำตอบอย่างเป็นระบบ โดยจำแนกเป็นขั้นตอน การกำหนดประเด็นปัญหา กำหนดนิยามปัญหาหรือกำหนดขอบเขตของปัญหา คัดค้านคำตอบหรือตั้งสมมติฐาน กำหนดวิธีการทดสอบสมมติฐานและทำการทดสอบสมมติฐาน (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์, 2547, น. 1)

การวิจัยธุรกิจหมายถึง การค้นคว้าถึงความจริงเกี่ยวกับธุรกิจ ด้วยวิธีการที่มีหลักเกณฑ์ ถูกต้องตามระบบที่มีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน และวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ธุรกิจดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ สถานการณ์ที่ใช้การวิจัยธุรกิจจึงรวมถึงตั้งแต่ การวิจัยด้านการจัดการ การบัญชี การเงิน การตลาด การผลิต เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ และการวิจัยทางศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกันกับธุรกิจ (นราศรี ไวนิชกุล และ ชูศักดิ์ อุดมศรี, 2548, น. 5)

การวิจัยธุรกิจหมายถึง การศึกษาค้นคว้าหาข้อเท็จจริง เพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาและพัฒนาทางธุรกิจ โดยใช้กระบวนการที่เชื่อถือได้ตามหลักวิทยาศาสตร์อย่างมีระเบียบวิธีที่ถูกต้อง มีวัตถุประสงค์ชัดเจนและมีการวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายผลที่เกิดขึ้นให้สามารถนำผลที่ได้ไปพัฒนาประสิทธิภาพในการดำเนินงานทางธุรกิจ เพื่อช่วยในการตัดสินใจและพยากรณ์ทางธุรกิจของผู้บริหารในสถานการณ์ที่มีการแข่งขันทางด้านธุรกิจและการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถทางธุรกิจ

นักวิจัยต้องทำความเข้าใจว่า สิ่งสำคัญของการวิจัยธุรกิจ ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มการวิจัยทางสังคมศาสตร์จะแตกต่างจากการวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์ เพราะการวิจัยทางสังคมศาสตร์ นักวิจัยต้องอธิบายปรากฏการณ์ข้อค้นพบ นำเสนอทางออกต่อปรากฏการณ์นั้น และอ้างอิงแนวคิด ทฤษฎี เพื่อสนับสนุนผลการวิจัย บางทีปรากฏการณ์ที่นักวิจัยกำลังอธิบายที่ได้จากผลการวิจัยเป็นสิ่งที่คนอื่นพอรู้แล้ว นักวิจัยต้องอธิบายอย่างไรเพื่อให้เกิดเป็นสิ่งใหม่และเกิดความโดดเด่นไม่เหมือนงานวิจัยอื่นๆ ในขณะที่การวิจัยทางวิทยาศาสตร์เน้นการทดลอง เห็นผลการทดลองเชิงประจักษ์ นำเสนอผลเป็นข้อเท็จจริงได้โดยที่ไม่ต้องอธิบายปรากฏการณ์หรือตีความจากเรื่องราว การเผยแพร่องค์ความรู้จากงานวิจัยทางด้านธุรกิจบ่อยครั้งพบว่า มีข้อจำกัดในการถูกพิจารณาล้นกรองจากผู้เชี่ยวชาญใน

สาขาต่างๆ เพราะการอธิบายผลที่ขาดความโดดเด่นในงานวิจัย โดยเฉพาะเมื่อนำงานวิจัยนั้นไปเผยแพร่ในวารสารทางวิชาการ

1.2 คำศัพท์พื้นฐานที่นักวิจัยควรทราบในเบื้องต้น

คำศัพท์ที่นักวิจัยที่ทำงานวิจัยทางด้านธุรกิจควรทราบ เพื่อเป็นพื้นฐานของการทำความเข้าใจ ประกอบด้วย มโนทัศน์ นิยาม นิยามทฤษฎี นิยามปฏิบัติการ ตัวแปร และทฤษฎี ซึ่งแต่ละคำศัพท์มีรายละเอียดพอสังเขปดังต่อไปนี้

1. มโนทัศน์ (Concept) คือภาพรวมสรุปจากปรากฏการณ์หลากหลายที่ประกอบกันและสื่อความหมายระหว่างนักวิจัยด้วยกัน การเกิดมโนทัศน์คือ การมองเห็นเรื่องที่ศึกษาในเชิงของหลักการที่เกี่ยวกับความจริงต่างๆ ในรูปของนามธรรม ทั้งนี้มีการรวมเอาเหตุการณ์ต่างๆ หลายเหตุการณ์ที่เป็นนามธรรมอยู่ภายใต้หัวข้อเดียวกัน (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2558, น. 23)

มโนทัศน์จึงเป็นภาพของเรื่องราวทางความคิดที่เกิดจากการเรียบเรียงของนักวิจัยในการศึกษาค้นคว้าในงานวิจัยแต่ละเรื่อง โดยการประสานข้อมูลทั้งหมดที่มีอยู่เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้ชัดเจนเพื่อสร้างความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องนั้น มโนทัศน์จะเชื่อมโยงถึงกรอบแนวคิดการวิจัย ที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ปรากฏการณ์ของตัวแปรหรือทฤษฎีต่างๆ ที่นักวิจัยนำมาใช้ในงานวิจัยนั้นๆ

มโนทัศน์ของการวิจัยธุรกิจ จึงเป็นภาพรวมเรื่องราวของแนวคิด ทฤษฎีและปรากฏการณ์ทั้งหลายที่เกิดขึ้นทางการบริหารธุรกิจ การรวมเอาเหตุการณ์ต่างๆ ทางธุรกิจมาอยู่ภายใต้เรื่องราวที่นักวิจัยกำลังศึกษา หากตั้งข้อสังเกตพบว่า มโนทัศน์การวิจัยธุรกิจมีพื้นฐานมาจากศาสตร์การบริหารจัดการเป็นหลัก เช่น การบริหารจัดการทางการตลาด การบริหารจัดการทรัพยากรมนุษย์ การบริหารจัดการทรัพยากรทุนทางกายภาพ หรือเงินทุน เป็นต้น ไม่ว่านักวิจัยจะทำการวิจัยธุรกิจในแนวใดย่อมมีหลักการพื้นฐานทางด้านบริหารจัดการมาเกี่ยวข้องด้วยเสมอ

2. นิยาม (Definition) คือคำศัพท์ต่างๆ ที่อธิบายให้ชัดเจนและแคบลงเฉพาะในเรื่องที่จะวิจัยนั้นๆ แบ่งออกได้เป็นนิยามตามทฤษฎี (Constitutive Definition) และนิยามปฏิบัติการ (Operational Definition) (William G. Zikmund, 2013, p. 5)

นิยามจึงเป็นการให้ความหมายของคำศัพท์ที่ใช้ในงานวิจัย เพื่ออธิบายความหมายของคำนั้นๆ ที่ต้องการสื่อให้ผู้อ่านมีความเข้าใจตรงกัน ความหมายของคำที่ใช้ในงานวิจัยแต่ละเรื่องอาจใกล้เคียงกัน เพราะนิยามนี้จะมีรากฐานจากคำที่ผู้คนทั่วไปส่วนใหญ่เข้าใจในความหมายที่เป็นพื้นฐานอยู่ก่อนแล้วเพียงแต่เมื่อนำมาใช้ในงานวิจัย คำนั้นต้องขยายความให้ชัดเจนขึ้นในลักษณะของการอธิบายคำให้เป็นกลุ่มคำหรือวลี

นิยามของการวิจัยธุรกิจ จึงเป็นการให้ความหมายของคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจเป็นสำคัญ เป็นนิยามที่มีพื้นฐานมาจากคำต่างๆ ที่บุคคลทั่วไปใช้สื่อความหมายในเบื้องต้น และเป็นที่เข้าใจ เช่นเดียวกันเพียงแต่ในงานวิจัยทางธุรกิจ นักวิจัยจะนำคำพื้นฐานที่บุคคลเข้าใจในเบื้องต้นนั้นมา อธิบายเพิ่มเติมในลักษณะสร้างความเข้าใจชัดเจนในงานวิจัยทางธุรกิจให้สอดคล้องกับเรื่องราว ในงานวิจัยเรื่องนั้นๆ

3. นิยามทฤษฎี (Theory Definition) คือคำศัพท์ที่อธิบายรายละเอียดในทฤษฎีนั้นๆ เนื่องจากทฤษฎีเป็นข้อความที่มีความสัมพันธ์กันตั้งแต่ 2 แนวคิด (Donald R. Cooper Pamela S. Schindler, 2011, p. 9) ดังนั้นในงานวิจัยบางเรื่องจำเป็นต้องสร้างความเข้าใจตรงกันระหว่าง นักวิจัยและผู้อ่าน เนื่องจากการนำทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในงานวิจัยของผู้วิจัย ทฤษฎีบางทฤษฎีมีความสัมพันธ์กัน แต่บางทฤษฎีอาจแตกต่างกัน

ทฤษฎีจึงเป็นข้อเท็จจริงที่ปรากฏอยู่ทั่วไปที่มีผู้คิดค้นตั้งไว้และผ่านการพิสูจน์มายาวนาน จนเป็นที่ยอมรับ ดังนั้นทฤษฎีทางด้านสังคมศาสตร์มีหลายทฤษฎีที่สอดคล้องกับปรากฏการณ์ของ เรื่องราวที่ทำวิจัย ฉะนั้นเมื่อมีผู้อ่านสนใจงานวิจัยแต่ผู้อ่านอาจจะไม่มีความเชี่ยวชาญในด้านที่ นักวิจัยทำวิจัย นักวิจัยจำเป็นต้องนิยามทฤษฎีที่ใช้ในงานวิจัยของตนเอง

ทฤษฎีที่เป็นข้อเท็จจริงที่ปรากฏอยู่ทั่วไปมีหลายทฤษฎี ในการวิจัยธุรกิจนักวิจัยจึงควรเลือก ทฤษฎีที่สามารถนำมาอธิบายในงานวิจัยทางธุรกิจของตนเอง แต่มีบางทฤษฎีสามารถอธิบายได้ทั้ง ในศาสตร์ทางด้านการบริหารธุรกิจและอื่นๆ ได้เหมือนกัน

4. นิยามปฏิบัติการ (Definition Operation) คือคำศัพท์ที่อธิบายความหมายในการวิจัย เฉพาะเรื่องที่ทำกรวิจัยคำศัพท์เดียวกันแต่เมื่ออยู่ในงานวิจัยแต่ละเรื่องความหมายจึงไม่เหมือนกัน โดยปกติตัวแปรที่ปรากฏในงานวิจัยจะต้องนำมาเขียนนิยามเชิงปฏิบัติการเสมอ (ปาริชาติ สถาปิตานนท์, 2550, น. 104)

นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการจะแตกต่างจากนิยามในเชิงทฤษฎี เพราะนิยามเชิงปฏิบัติการต้องอยู่ใน ลักษณะที่วัดได้ สังเกตได้ เพื่อให้มีความหมายที่แน่นอน มีขอบเขตชัดเจน ลดความคลาดเคลื่อน ในงานวิจัย อีกทั้งจะช่วยให้ นักวิจัยสามารถสร้างเครื่องมือวัดที่เหมาะสมเพื่อแปรค่าจากนามธรรม ให้เป็นรูปธรรมได้

นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการในงานวิจัยทางธุรกิจคือ การอธิบายคำนิยามศัพท์ในเชิงปฏิบัติการที่ สามารถวัดคุณค่า หรือตีความได้เป็นนิยามเชิงปฏิบัติการในเรื่องนั้น นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการในงาน วิจัยทางธุรกิจแต่ละเรื่องจึงแตกต่างกันตามแต่จุดเน้นของงาน ถึงแม้ในงานวิจัยบางเรื่องอาจใช้คำ เดียวกันแต่การอธิบายศัพท์เชิงปฏิบัติการจะไม่เหมือนกันหรือมีส่วนคล้ายกันเท่านั้น

5. ตัวแปร (Variable) หมายถึงข้อความหรือสัญลักษณ์ต่างๆ ที่ประกอบไปด้วยค่าที่สามารถแปรเปลี่ยนไปได้ เช่น เพศ (ชาย – หญิง) น้ำหนัก (มาก – น้อย) หรือระยะทาง (ใกล้ – ไกล) เป็นต้น นอกจากนี้ตัวแปรยังแบ่งออกได้ประเภทต่างๆ ได้แก่ ตัวแปรต้น (Independent Variable) ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ตัวแปรสอดแทรก (Intervening Variable) และตัวแปรเกิน (Extraneous Variable) โดยที่แต่ละตัวแปรก็มีความหมายแตกต่างกันซึ่งผู้เขียนจะได้กล่าวถึงอย่างละเอียดในบทที่ 4 ต่อไป

6. ทฤษฎี (Theory) หมายถึงชุดของข้อความ หลักการ และนิยามที่อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างมโนทัศน์ต่างๆ ตั้งแต่ 2 ประการหรือมากกว่าขึ้นไป โดยการใช้กฎแห่งการเชื่อมโยง จะได้มโนทัศน์เชิงประจักษ์ ซึ่งเป็นที่มาของหัวข้อวิจัย ปัญหาการวิจัย การเชื่อมโยงทฤษฎี (พรชูลี อาชวบำรุง, 2527, น. 44)

คำศัพท์สำคัญที่กล่าวมาทั้ง มโนทัศน์ นิยาม นิยามทฤษฎี นิยามปฏิบัติการ ตัวแปร และทฤษฎี นักวิจัยจะต้องทำความเข้าใจในความหมายเสียก่อน เพราะเป็นคำศัพท์พื้นฐานที่เกี่ยวข้องในงานวิจัยทั้งทางธุรกิจและสังคมศาสตร์ เพราะหากผู้อ่านเข้าใจแล้วจะง่ายต่อการทำงานในขั้นตอนต่อไป

ทฤษฎีในงานวิจัยทางธุรกิจส่วนใหญ่เป็นทฤษฎีที่นำมาจากทางตะวันตก เป็นชุดของข้อความที่ผ่านการใช้มานาน เช่น ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดการ ทฤษฎีเกี่ยวกับการตัดสินใจ ทฤษฎีความพึงพอใจ ทฤษฎีการบริโภค เหล่านี้เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยธุรกิจ แต่ในงานวิจัยควรเลือกทฤษฎีที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทยด้วยเป็นสำคัญว่าจะมีแนวทางประยุกต์ใช้ในงานวิจัยอย่างไร

การวิจัยถือว่าเป็นวิธีการขยายขอบเขตความรู้ที่มีความสำคัญมากวิธีหนึ่ง กรณีการหาความรู้ใหม่ๆ ที่ทำให้เกิดความเชื่อถือได้สูง การสร้างองค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้อธิบายปรากฏการณ์ในทางธุรกิจที่เกิดขึ้นได้ในสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งหากองค์ความรู้ทางการวิจัยธุรกิจนั้นสามารถปรับใช้ได้ชัดเจน องค์ความรู้นั้นก็สามารถพัฒนาต่อไปจนกลายเป็นทฤษฎีทางธุรกิจได้

1.3 ทักษะที่จำเป็นของนักวิจัย

นักวิจัยคือ ผู้ที่มีบุคลิกในการแสวงหาความรู้ เป็นนักคิด นักทดลอง หาวิธีการเพื่อนำมาใช้แก้ปัญหาและพัฒนาในทางธุรกิจอย่างมีกระบวนการ ดังนั้นการที่จะเป็นคนที่สามารถสืบค้นหาความรู้มาใช้ในการแก้ปัญหาได้จริง นักวิจัยจึงต้องมีคุณลักษณะหลายๆ ด้านที่จำเป็น ดังนี้

1. ทักษะการสื่อสาร เป็นความสามารถสื่อสารความได้เข้าใจเกี่ยวกับขอบข่ายงานของนักวิจัย เช่น การนำเสนอรายงานหรือวิทยานิพนธ์ ซึ่งจะต้องนำเสนอทั้งงานเขียนและทั้งการอภิปราย การตอบคำถาม ทุกอย่างมีการเรียบเรียงถูกขั้นตอน ดังนั้นนักวิจัยจะต้องมีการสื่อสารที่ชัดเจน มี

หลักฐานยืนยันความถูกต้องของข้อมูล เพื่อเสริมให้ทักษะการสื่อสารเกิดประสิทธิภาพ นักวิจัยจะต้องมีบุคลิกไม่เอาตนเองเป็นศูนย์กลางความคิด แต่เอาเหตุและผลที่เป็นข้อเท็จจริงเป็นตัวตั้ง

2. ทักษะทางสติปัญญา ความรู้หรือความจำที่ดีตามหลักข้อเท็จจริง คือมีความเข้าใจในข้อมูลที่ค้นคว้ามาเป็นอย่างดี นำเอาความรู้และประสบการณ์ไปใช้ได้เป็นอย่างดี มีความสามารถในการแยกแยะข้อมูลเป็นส่วนๆ สร้างข้อมูลจากข้อมูลอื่น หรือประเมินค่าเพื่อตัดสินใจขัดแย้งที่เกิดขึ้นได้ดังนั้นเพื่อเสริมให้ทักษะทางสติปัญญาเกิดประสิทธิภาพ นักวิจัยจะต้องมีบุคลิกเป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต

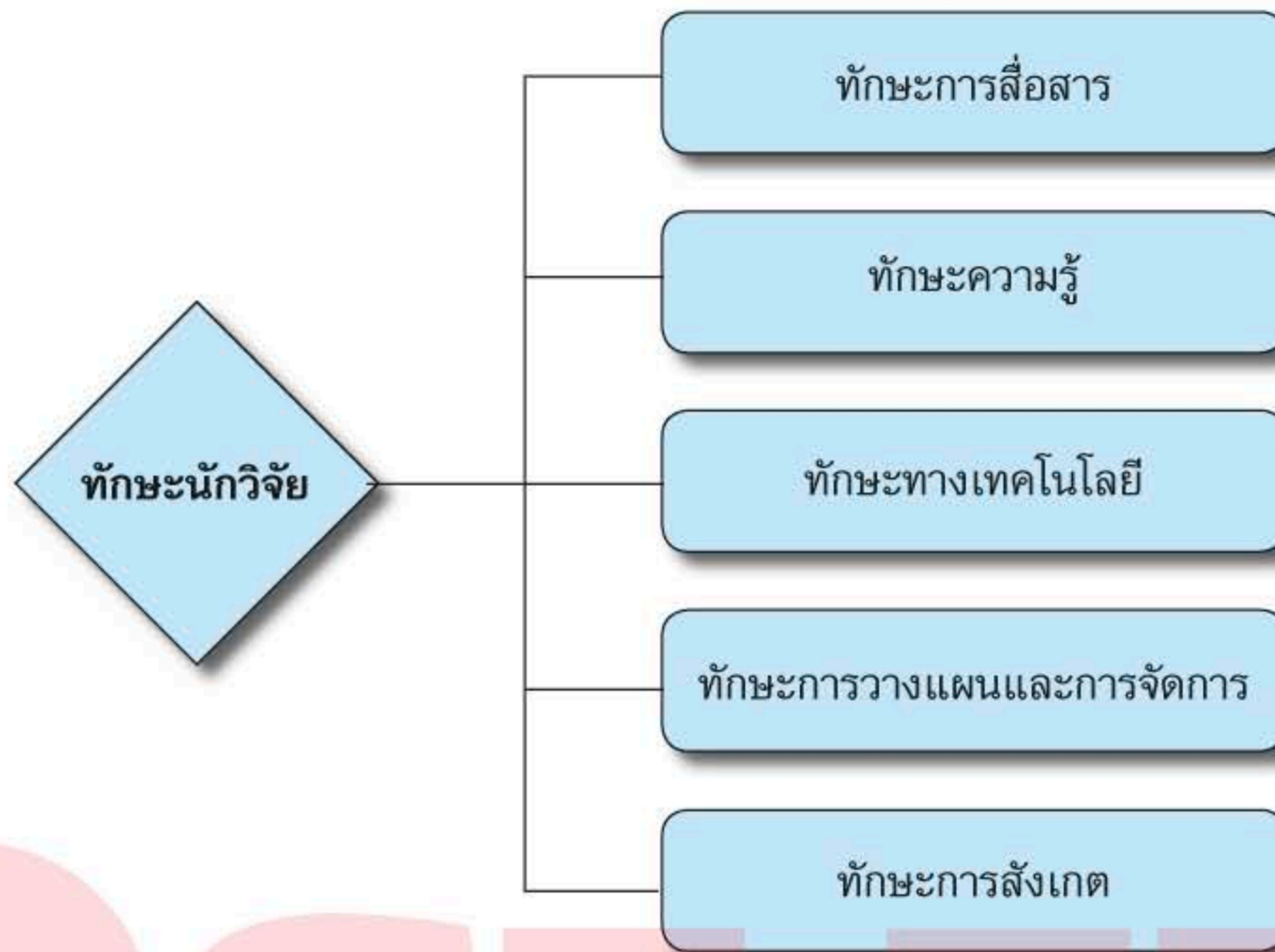
3. ทักษะการใช้เทคโนโลยี ได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับการทำงานแทบทุกอย่าง ในกรณีของการวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูลเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อช่วยในงานวิจัยธุรกิจอย่างน้อยต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญในโปรแกรมด้านเอกสาร (Word Processing) เพื่อช่วยในการสร้าง และแก้ไขเอกสาร นอกจากนี้ยังต้องมีความรู้เรื่องโปรแกรมสำเร็จรูปเกี่ยวกับสถิติอีกด้วย เช่น โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Science) หรือโปรแกรม Excel สำหรับคำนวณ เป็นต้น นอกจากนี้นักวิจัยควรมีความสามารถในการค้นหาข้อมูลจากสื่อออนไลน์ ดังนั้นเพื่อเสริมให้ทักษะการใช้เทคโนโลยีเกิดประสิทธิภาพ นักวิจัยจะต้องมีบุคลิกเป็นผู้ชอบทดลองปฏิบัติด้วยตนเอง และเรียนรู้ทางด้านเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง

4. ทักษะทางด้านการวางแผนและการจัดการ คือความเป็นมืออาชีพในงานที่ทำ จะช่วยให้การทำงานวิจัยได้สำเร็จตามเป้าหมาย เพราะนักวิจัยจะต้องมีทักษะทางด้านการวางแผน การจัดการ การควบคุมสถานการณ์ การแบ่งเวลาเพื่อปฏิบัติงานให้ได้ประสิทธิภาพมากที่สุดและการบริหารทีมวิจัย ดังนั้นเพื่อเสริมให้การจัดการในงานวิจัยเกิดประสิทธิภาพ นักวิจัยต้องเป็นผู้มีบุคลิกที่มีความรับผิดชอบและเที่ยงธรรม

5. ทักษะด้านการสังเกต งานวิจัยบางเรื่องที่ต้องอาศัยการสังเกต เช่น การสังเกตสภาพแวดล้อมและพฤติกรรมของผู้ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อที่จะวิเคราะห์ว่า คำพูด ที่บอกเล่าให้นักวิจัยฟังนั้น พฤติกรรมที่แสดงออกมีความน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงไร มีอะไรที่เราจำเป็นต้องทำการสืบสาวล้วงลึกลงไปอีกหรือไม่ ดังนั้นเพื่อเสริมทักษะให้การสังเกตเกิดประสิทธิภาพ นักวิจัยต้องเป็นผู้มีบุคลิกที่คล่องแคล่วรับรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้อย่างว่องไว

6. ทักษะความมีอิสระมีความคิดเป็นของตัวเอง ปราศจากอคติหรือการครอบงำจากสิ่งใดๆ ความเป็นอิสระของนักวิจัย ไม่ได้หมายถึงความมั่นใจหรือความเชื่อมั่นในตัวเองสูง แต่เป็นการวิจัยที่ถูกต้องตามหลักการมีเหตุผล ดังนั้นเพื่อเสริมให้มีความมีอิสระเกิดประสิทธิภาพ นักวิจัยต้องเป็นผู้มีบุคลิกที่สุจริตต่อวิชาชีพและมีจรรยาบรรณในการทำวิจัยอย่างเคร่งครัด

ทักษะที่กล่าวมาข้างต้น เป็นองค์ประกอบสำคัญที่นักวิจัยจะต้องมีในการนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงาน เพื่อให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วง ดังนั้นนักวิจัยจึงมีความเกี่ยวข้องกับองค์ประกอบของทักษะต่างๆ ดังแสดงในรูปที่ 1.1

รูปที่ 1.1 ทักษะของนักวิจัย

ที่มา : (สุภาวดี ขุนทองจันทร์, 2556, น. 4)

1.4 สถานการณ์ที่ต้องใช้การวิจัยธุรกิจ

ธุรกิจหนึ่งๆ จำเป็นที่จะต้องทราบถึงการเปลี่ยนแปลงทั้งของธุรกิจตน และความเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับธุรกิจที่อยู่ในกลุ่มประเภทเดียวกันทั้งทางด้านต้นทุน ยอดขาย และราคาขาย ผลกระทบจากนโยบายภาครัฐ การเปิดเสรีทางการค้าการลงทุนที่สามารถเคลื่อนย้ายทรัพยากรต่างๆ ได้อย่างเสรี ยิ่งการค้าการลงทุนเปิดเสรีมากขึ้น ธุรกิจต้องประสบปัญหาต่างๆ ในการดำเนินงานทางธุรกิจ เพราะการทำธุรกิจเป็นกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่มีเป้าหมายคือ ผลตอบแทนจากการดำเนินงานทั้งในรูปตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน ปัญหาที่สำคัญดังกล่าว ได้แก่ ปัญหาด้านการผลิต ปัญหาด้านอุปสรรคในการปฏิบัติงาน ปัญหาด้านการบริหารจัดการ ปัญหาด้านการตลาด ปัญหาด้านการเงิน และปัญหาทางด้านเศรษฐกิจสังคม ตลอดจนนโยบายและสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง

ผู้เขียนขอยกตัวอย่างที่เกิดขึ้นในทางธุรกิจของผู้ประกอบการที่ทำธุรกิจค้าขายเสื้อผ้าสำเร็จรูป 2 ราย ที่ร้านอยู่ติดกันมีปัญหาทางด้านธุรกิจเหมือนกันคือ มียอดขายสินค้าเสื้อผ้าสำเร็จรูปลดลงเหมือนกันในระหว่างต้นปี พ.ศ. 2557 โดยยังไม่ทราบสาเหตุที่แน่ชัด ผู้ประกอบการ 2 รายพิจารณาและหาทางแก้ปัญหา พบว่าการแก้ปัญหาของผู้ประกอบการรายแรกเลือกไปดูหมอดูว่า เกิดอะไรขึ้น

กับธุรกิจตน และต้องใช้เครื่องรางของขลังอะไรในร้าน จึงจะช่วยให้ร้านกลับมาค้าขายได้ดีและมีผลกำไรเหมือนเดิม ส่วนผู้ประกอบการรายที่สองออกสำรวจตลาดและศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภคว่าเหตุใด ผู้บริโภคในยุคนี้จึงมีรสนิยมเปลี่ยนแปลงไป เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงสินค้าในร้านว่าจะปรับปรุงอย่างไร เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปและให้ได้ยอดขายเพิ่มขึ้น

จากกรณีที่พบ ผู้ประกอบการธุรกิจร้านขายเสื้อผ้า 2 ราย มีแนวทางการแก้ปัญหาแตกต่างกันอย่างชัดเจน ผลลัพธ์ที่ได้จากการเลือกวิธีการแก้ปัญหา จึงย่อมแตกต่างกัน ทั้งนี้ผู้ประกอบการรายที่ 2 มีแนวทางในการแก้ปัญหาได้ เพราะเขามีระเบียบวิธีการ ดังนั้นจากตัวอย่างการแก้ปัญหาของผู้ประกอบการ 2 รายในสถานการณ์เดียวกัน ความสำเร็จจากการแก้ปัญหาจึงไม่เหมือนกัน ทั้งนี้เห็นได้ชัดเจนแล้วว่าการแก้ปัญหาทางธุรกิจ จำเป็นต้องใช้ระเบียบวิธีการที่สามารถหาคำตอบด้วยเหตุและผล หากเปรียบเทียบวิธีการแก้ปัญหาของผู้ประกอบการรายที่ 2 เปรียบเหมือนการทำวิจัยทางธุรกิจ

ตัวอย่างที่ผู้เขียนยกมานี้เป็นเพียงตัวอย่างจากปัญหาที่พบทางด้านธุรกิจในระดับพื้นฐานทั่วไป ไม่เพียงแต่ปัญหาจากยอดขายตกต่ำเท่านั้น ยังมีปัญหาอื่นๆ อีกมากที่ต้องทำการศึกษา โดยเฉพาะองค์กรธุรกิจขนาดใหญ่จะมีปัญหาที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น ดังนั้นในทางธุรกิจหากแยกปัญหาและวิธีแก้ปัญหาด้วยการวิจัยที่เกิดขึ้นตามสาขาวิชาทางด้านบริหารธุรกิจพอจำแนกได้ดังนี้

1.4.1 การวิจัยทางการจัดการ

การวิจัยทางการจัดการเป็นการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการทำงานร่วมกันของหมู่คณะ เช่น การวิจัยเกี่ยวกับการปรับปรุงการจัดสายงาน สายการบังคับบัญชา ประสิทธิภาพของการจัดการ การตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงาน และแรงจูงใจของธุรกิจ ตัวอย่างการวิจัยทางการจัดการมีดังนี้

1. งานวิจัยเรื่อง “การศึกษาทัศนคติของพนักงานที่มีต่อการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย” นักวิจัย : พลภูมิ ขุนทองจันทร์
2. งานวิจัยเรื่อง “การบริหารจัดการของบริษัทท่องเที่ยวที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวกรณีศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา” นักวิจัย : พัชรา กันยาบัตร
3. งานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนโดยตรงของนักธุรกิจไทยในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว” นักวิจัย : สุัทศนา อาจเอื้อม
4. งานวิจัยเรื่อง “กระบวนการพัฒนาร้านยาคุณภาพของโครงการพัฒนาและรับรองคุณภาพร้านยาในอำเภอเมืองเชียงใหม่” นักวิจัย : ปริณดา โทลิตาร์ตัน

5. งานวิจัยเรื่อง “การทดสอบประสิทธิภาพตลาดหลักทรัพย์จากผลกระทบของการออกใบสำคัญแสดงสิทธิที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงราคาหลักทรัพย์ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย”
นักวิจัย : ศราวุฒิ วิทยารัก

1.4.2 การวิจัยทางด้านบัญชี

การวิจัยทางด้านบัญชีเป็นการวิจัยเกี่ยวกับการหาวิธีการจัดบันทึกการทางการเงินให้ดีที่สุด การศึกษาการจัดทำบัญชี การตรวจสอบบัญชี การแก้ไขปัญหาทางการจัดทำบัญชี การหาแนวทางนำเสนอข้อมูลทางการเงินในมิติใหม่ๆ ความสำคัญของการบัญชีหลักใหญ่ๆ ก็คือ เป็นแหล่งข้อมูลของธุรกิจที่จะแสดงให้เห็นถึงความเป็นไปของธุรกิจ เช่น ผู้เป็นเจ้าของกับพนักงานหรือเจ้าของธุรกิจกับผู้ลงทุน เจ้าหนี้ หรือธนาคารที่จะพิจารณาให้สินเชื่อ หรือแม้กระทั่งการสื่อความหมายระหว่างธุรกิจด้วยกันเอง

ดังนั้นข้อมูลทางการบัญชีจึงมีความสำคัญต่อธุรกิจ ทำให้เจ้าของกิจการสามารถควบคุมอย่างใกล้ชิดและเมื่อปรากฏข้อบกพร่องอย่างใดอย่างหนึ่งก็อาจแก้ไขได้ทันที ช่วยให้เจ้าของกิจการนำข้อมูลทางการบัญชีไปเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและการตัดสินใจ ช่วยให้ทราบผลการดำเนินงานของกิจการในขณะใดขณะหนึ่งว่ากิจการมีสินทรัพย์ หนี้สิน และส่วนของผู้เป็นเจ้าของเป็นจำนวนเท่าไร ช่วยให้ทราบฐานะการเงินของกิจการในขณะใดขณะหนึ่งว่า กิจการมีผลการดำเนินงานในรอบปีที่ผ่านมา กิจการมีกำไรหรือขาดทุนเป็นจำนวนเท่าไร เพื่อประโยชน์ในการเพิ่มทุนหรือลดทุน ตลอดจนการขอสินเชื่อจากธนาคารเพื่อขยายกิจการ ใช้เป็นหลักฐานสำคัญในการคำนวณภาษีได้อย่างถูกต้องตามความเป็นจริง และเพื่อให้บุคคลภายนอกใช้ในการอ้างอิงประกอบการพิจารณาความมั่นคงของกิจการ ตัวอย่างการวิจัยทางด้านบัญชีมีดังนี้

1. งานวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ความสามารถด้านการบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านกฎหมายและด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกับคุณภาพการสอบบัญชี” นักวิจัย : ชนัญญา ลินชื่น
2. งานวิจัยเรื่อง “ผลกระทบของทักษะความเป็นผู้ประกอบการที่มีต่อความสำเร็จของสำนักงานบัญชีในเขตภาคเหนือของประเทศไทย” นักวิจัย : ชลธิชา อูพลเสถียร
3. งานวิจัยเรื่อง “ผลกระทบของความผูกพันต่อองค์กรที่มีต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีบริษัทในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง” นักวิจัย : ฌภาภัส อัดถสุรียานันท์
4. งานวิจัยเรื่อง “ความรู้ความสามารถทางการบัญชี ระบบสารสนเทศทางการบัญชี คุณภาพข้อมูลทางการบัญชีและสภาพแวดล้อมทางธุรกิจของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย” นักวิจัย : มุจรินทร์ แก้วหย่อง

5. งานวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตบัณฑิตของมหาวิทยาลัยมหาสารคามโดยใช้ระบบต้นทุนฐานกิจกรรม” นักวิจัย : ฉวีวรรณ อรรคะเศรษฐ์

1.4.3 การวิจัยทางการเงิน

ในการทำธุรกิจ ทุนทางการเงินเป็นทุนที่มีความสำคัญกับการเติบโตของกิจการ ผู้มีหน้าที่บริหารจัดการทางการเงินมีหน้าที่สำคัญ 2 ประการคือ การจัดหาเงินทุน และการตัดสินใจลงทุนในกิจการ แต่การดำเนินงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดเป็นสิ่งที่ท้าทายสำหรับผู้บริหารทางการเงิน ดังนั้นเพื่อให้การใช้จ่ายเงินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การวิจัยทางการเงินจึงเข้ามามีบทบาท การวิจัยทางการเงิน เป็นการวิจัยเกี่ยวกับการหาแนวทางในการจัดการเงินทุนให้เพียงพอ กับการบริหารกิจการ การใช้เงินทุนเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับการบริหารงาน การหาแนวทาง การแก้ไขปัญหาทางการเงิน ตัวอย่างการวิจัยทางการเงินมีดังนี้

1. งานวิจัยเรื่อง “ต้นทุนและผลตอบแทนของการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ตามนโยบายของรัฐบาลโครงการจัดตั้งนิคมการเกษตรพืชอาหารและพลังงานทดแทน : กรณีศึกษาสมาชิกสหกรณ์นิคมแม่สอด จำกัด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก” นักวิจัย : ยุพรัตน์ จันทร์แก้ว

2. งานวิจัยเรื่อง “แนวทางการบริหารสินเชื่อเพื่อลดความเสี่ยง สินเชื่อเคหะของธนาคารออมสินภาค 7” นักวิจัย : สุวกานต์ วัฒนธีรกุล

3. งานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพงบการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในมุมมองของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตภาคเหนือ” นักวิจัย : กัลย์ธีรา สุทธิญาณวิมล

4. งานวิจัยเรื่อง “ทัศนคติของลูกค้าต่อการขายผลิตภัณฑ์ทางการเงินของธนาคารกรุงศรีอยุธยา สาขาฟิวเจอร์ปาร์ครังสิต จังหวัดปทุมธานี”

5. งานวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดเชียงใหม่โดยใช้วิธี CAMELS Analysis” นักวิจัย : วรศักดิ์ หงส์สุวรรณ

1.4.4 การวิจัยทางการผลิต

การวิจัยทางการผลิตเป็นการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและอุปสรรคทางการผลิต การจัดตั้งโรงงาน อาคารที่เกี่ยวข้องกับการผลิต ระบบการควบคุม การติดต่อประสานงานในโรงงานให้เกิดประสิทธิภาพ การควบคุมคุณภาพการผลิต การหาแนวทางจัดการผลิตให้เกิดความสูญเสียและลดต้นทุนในการผลิต แนวทางการประหยัดเวลา ค่าใช้จ่าย และแรงงานที่เป็นปัจจัยในการผลิต ตัวอย่างงานวิจัยทางการผลิตมีดังนี้

1. งานวิจัยเรื่อง “การปรับปรุงกระบวนการทำงานของบริษัทประดิษฐ์เครื่องประดับโดยวิธีการจำลองสถานการณ์” นักวิจัย : รุ่งนภา ต้นมูลสุข
2. งานวิจัยเรื่อง “การวางแผนและจัดตารางการผลิตในโรงงานผลิตชิ้นส่วนพลาสติก” นักวิจัย : ยุทธนา ไชยบุตร
3. งานวิจัยเรื่อง “การปรับปรุงการบริหารจัดการระบบกิจกรรมควิซีซีของโรงงานอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ด้วยเทคนิคการกระจายหน้าที่การทำงานเชิงคุณภาพ” นักวิจัย : เอมอร ทรายคำ
4. งานวิจัยเรื่อง “การปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตในโรงงานผลิตเสื้อผ้าสำเร็จรูปด้วยเทคนิคการศึกษาการเคลื่อนไหวและเวลา” นักวิจัย : จักรกฤษณ์ ฮั่นยะลา
5. งานวิจัยเรื่อง “การปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตโดยใช้เทคนิคการศึกษางานและเทคนิคสมดุลการผลิตในกระบวนการการผลิตกระเป๋าเล็กของบริษัท ธนุลักษณะ จำกัด (มหาชน)” นักวิจัย : วรพจน์ ศรีเกิน

1.4.5 การวิจัยด้านการตลาด

การวิจัยด้านการตลาดเป็นการศึกษาความต้องการและพฤติกรรมการซื้อของลูกค้า ให้สอดคล้องกับโอกาสทางการตลาดเพิ่มกระบวนการในการตัดสินใจอย่างเหมาะสม เพื่อลดความเสี่ยงในการตัดสินใจผิดพลาดหรือการลงทุนที่ไม่เหมาะสม คุณค่าในการทำการตลาดและการขาย การพัฒนาขีดความสามารถในการผลิตทางการตลาด และเป็นการลดค่าใช้จ่ายด้านการทำการตลาดและการขาย ตัวอย่างการวิจัยทางด้านการตลาดมีดังนี้

1. งานวิจัยเรื่อง “การสื่อสารการตลาดที่มีผลต่อผู้ใช้บริการในการเลือกบริการเงินฝากของธนาคารพาณิชย์ ในอำเภอเมืองเชียงใหม่” นักวิจัย : วรณภา ไพศาลตันติวงศ์
2. งานวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นของลูกค้าชาวญี่ปุ่นต่อส่วนประสมทางการตลาดผลิตภัณฑ์ผ้าฝ้ายทอมือ ของผู้ผลิตในจังหวัดเชียงใหม่” นักวิจัย : รพีพร ฉัตรตระกูลชัย
3. งานวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของลูกค้าต่อส่วนประสมทางการตลาดผลิตภัณฑ์คอนกรีตผสมเสร็จของ บริษัท บอรอล คอนกรีต (ประเทศไทย) จำกัด สาขาเชียงใหม่” นักวิจัย : ธณัฐดา อุตสุภา
4. งานวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์เชิงลึกกระบวนการจัดการข้อมูลในการพยากรณ์ความต้องการซื้อของตลาดและการวางแผนการจัดซื้อวัตถุดิบของผู้ประกอบการส่งออกลำไยอบแห้งในจังหวัดเชียงใหม่ และลำพูน” นักวิจัย : ศิริรักษ์ ยาวีราช

5. งานวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมและการตัดสินใจเข้าเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์ตำหนักสายสุทธานภดล ในวังสวนสุนันทาของนักท่องเที่ยวชาวไทยและปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ” นักวิจัย : ศิริเพ็ญ เยี่ยมจรรยา

1.4.6 การวิจัยทางด้านเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ

การวิจัยทางด้านเศรษฐศาสตร์ธุรกิจเป็นการวิจัยแก้ปัญหาทางเศรษฐศาสตร์ในระดับจุลภาค และระดับมหภาคได้อย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดแนวทางและวิธีการใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัด ให้เกิดประโยชน์สูงสุด รวมทั้งก่อให้เกิดการประหยัดภายในและภายนอกหน่วยธุรกิจ ตลอดจนระดับภาครัฐบาลเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของหน่วยธุรกิจ ตัวอย่างการวิจัยทางด้านเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ มีดังนี้

1. งานวิจัยเรื่อง “การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างดัชนีราคาผู้บริโภคและรายได้ภาษีทางตรง และภาษีทางอ้อมของสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงใหม่” นักวิจัย : ปราโมทย์ บุญตันจัน

2. งานวิจัยเรื่อง “การประมาณค่าเส้นพรมแดนการผลิตเชิงเส้นคู่ ภายใต้ฟังก์ชันการตัดสินใจเลือกผลิต กรณีศึกษา “การผลิตกาแฟอาราบิก้าและถั่วแมคคาเดเมีย ในภาคเหนือของไทย” นักวิจัย : กรรณิการ์ อิศรางกูร ณ อยุธยา

3. งานวิจัยเรื่อง “การประเมินโครงการสนับสนุนเงินทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนากลุ่มเกษตรกร กองทุนสงเคราะห์เกษตรกร จังหวัดพะเยา” นักวิจัย : พรภัสสร วรประชา

4. งานวิจัยเรื่อง “การวางแผนระดับท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาที่สมดุลด้วยตารางวางแผนเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษาในจังหวัดเชียงใหม่” นักวิจัย : รัตนา แก้วเสน

5. งานวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความผันผวนของอัตราผลตอบแทนของดัชนีราคากลุ่มอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และความผันผวนของอัตราการเปลี่ยนแปลงของการเคลื่อนย้ายเงินทุนภาคเอกชนของประเทศไทย” นักวิจัย : พีรพัฒน์ เจตะภัย

1.4.7 การวิจัยทางการบริหารทรัพยากรมนุษย์

การวิจัยทางการบริหารทรัพยากรมนุษย์เป็นการวิจัยในเรื่องของการจัดหาบุคลากร (Procurement) คือจะมีเครื่องมืออย่างไร วิธีการแบบไหน เป็นตัวแบบ หรือโมเดล เพื่อที่จะให้การสรรหาและเลือกสรรบุคลากรก่อให้เกิดผลในเชิงการเพิ่มผลผลิต (Increase Productivity) ขององค์การได้รวมทั้งอาจจะเลือกศึกษาในแง่ของการพัฒนา (Development) ระบบการจ่ายค่าตอบแทน (Compensation) ที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของบุคลากร และเป็นแนวทางที่

สามารถสร้างแรงจูงใจในการทำงานของพนักงานในองค์กรได้อย่างแท้จริง ตัวอย่างงานวิจัยด้านการบริหารทรัพยากรมนุษย์ดังนี้

1. งานวิจัยเรื่อง “การยกระดับทักษะแรงงานกึ่งฝีมือและมีฝีมือระดับกลางที่มีได้ผ่านการศึกษามากจากอาชีวศึกษาโดยองค์กรธุรกิจที่ดำเนินงานตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”
นักวิจัย : สุภาวดี ชุนทองจันทร์
2. งานวิจัยเรื่อง “การศึกษาสภาพและปัญหาในการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานกลุ่มธุรกิจบริษัทในเครือข่ายธุรกิจผลิตน้ำดื่ม” นักวิจัย : อติศักดิ์ บัวเงิน
3. งานวิจัยเรื่อง “คุณภาพชีวิตการทำงานของบุคลากรโรงพยาบาลมะเร็งอุบลราชธานี”
นักวิจัย : อุบลรัตน์ เล้าสกุล
4. งานวิจัยเรื่อง “แรงจูงใจในการทำงานของพนักงานที่ปฏิบัติงานสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี” นักวิจัย : ลักษณ์า จันทร์หอม
5. งานวิจัยเรื่อง “การป้องกันอุบัติเหตุในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน)” นักวิจัย : สุภาวดี ศรีสุข

1.4.8 การวิจัยทางการท่องเที่ยว

การวิจัยทางการท่องเที่ยวเป็นการวิจัยทางการเตรียมความพร้อมของทุนมนุษย์ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทั้งในด้านความรู้เชิงวิชาการ และการพัฒนาศักยภาพและทักษะด้านต่างๆ เพิ่มศักยภาพและการพัฒนาการท่องเที่ยวคุณภาพ และการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ๆ เพื่อสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว และขยายฐานนักท่องเที่ยวเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการบริหารและการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตัวอย่างการวิจัยทางการท่องเที่ยวมีดังนี้

1. งานวิจัยเรื่อง “การศึกษาคุณภาพความเป็นนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศกรณีศึกษานักท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม” นักวิจัย : ภาลย์ มีลา และฉกาจราชบุรี
2. งานวิจัยเรื่อง “การศึกษาความเป็นไปได้ในการบริหารจัดการ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร : กรณีศึกษา หมู่บ้านปางมะโอ อำเภอแม่ทะ จังหวัดลำปาง” นักวิจัย : เกศณีย์ สัตตรัตน์ขจร
3. งานวิจัยเรื่อง “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบบูรณาการเพื่อวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่เกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี” นักวิจัย : ปิยวรรณ คงประเสริฐ

4. งานวิจัยเรื่อง “การจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนพื้นที่สูงจังหวัดเพชรบูรณ์ การจัดการการตลาดเพื่อการประชาสัมพันธ์เครือข่ายการท่องเที่ยว” นักวิจัย : ชลัษณ์ จิรัชัยเชาวนนท

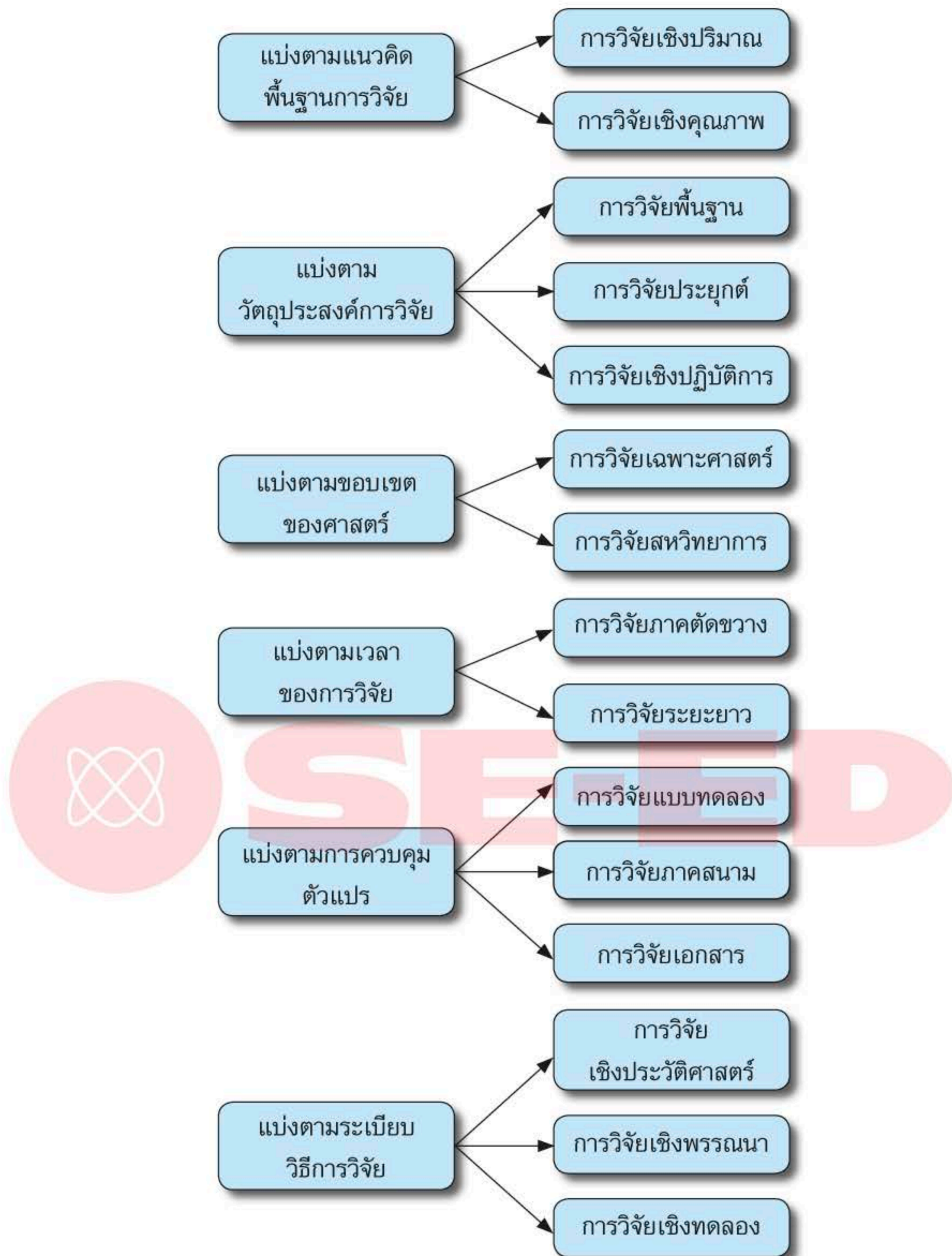
5. งานวิจัยเรื่อง “การเปรียบเทียบพฤติกรรมและแนวโน้มพฤติกรรมท่องเที่ยวโบราณสถานของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ณ อุทยานประวัติศาสตร์เขาพนมรุ้ง” นักวิจัย : กลิ่นเกสรเสนาพันธ์

1.5 ประเภทของการวิจัยธุรกิจ

การจัดเกณฑ์และประเภทของเรื่องราวหรือสิ่งต่างๆ นั้นขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่นำมาใช้ในการพิจารณาหรือการจำแนก การจัดประเภทของการวิจัยธุรกิจก็เช่นเดียวกัน ขึ้นอยู่กับว่าผู้เขียนหรือนักวิจัยจะใช้เกณฑ์อะไรในการพิจารณา ในบทนี้ผู้เขียนใช้เกณฑ์ภายใต้เงื่อนไขที่นำมาจาก (ลัดดาวัลย์เพชรโรจน์, 2547, น. 5) เนื่องจากเป็นเกณฑ์ที่จำแนกได้ชัดเจนดังนี้

1. แบ่งตามแนวคิดพื้นฐานของการวิจัย
2. แบ่งตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
3. แบ่งตามขอบเขตของศาสตร์ต่างๆ
4. แบ่งตามระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย
5. แบ่งตามลักษณะของการควบคุมตัวแปร
6. แบ่งตามระเบียบวิธีการวิจัย

ในที่นี้ผู้เขียนจึงได้นำเสนอให้เห็นความชัดเจนของการแบ่งประเภทการวิจัยภายใต้เงื่อนไขการแบ่งตามเกณฑ์ต่างๆ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เริ่มต้นศึกษาและผู้สนใจทั่วไปทำความเข้าใจได้ง่ายขึ้น ดังแสดงในรูปที่ 1.2

รูปที่ 1.2 ประเภทของการวิจัย

ที่มา : (ดัดแปลงจากลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์, 2547, น. 24 – 27)

จากรูปที่ 1.2 การแบ่งประเภทการวิจัยในแต่ละเกณฑ์ มีรายละเอียดเบื้องต้นสรุปพอสังเขป เพื่อให้ผู้อ่านได้ทำความเข้าใจดังนี้

หนังสือ **การวิจัยธุรกิจ** เล่มนี้ ผู้เขียนได้เขียนขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ 2 ประการคือ (1) เพื่อใช้ประกอบการเรียนการสอนนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในรายวิชาการวิจัยธุรกิจ และประกอบการค้นคว้าของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ที่เริ่มต้นทำวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ และ (2) เป็นหนังสือที่พัฒนาขึ้นเพื่อให้บุคคลทั่วไปที่สนใจเรียนรู้สามารถที่จะเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยผู้เขียนได้ใช้ประสบการณ์จากการเป็นนักวิจัยหน้าใหม่ของแหล่งทุนระดับชาติ เพื่อแบ่งปันประสบการณ์ตรง ซึ่งจะทำให้ผู้สนใจศึกษา มีมุมมองที่มากกว่าการเรียนในห้องเรียน เพราะกระบวนการวิจัยธุรกิจเป็นเครื่องมือสำคัญในการแสวงหาความรู้ใหม่ ที่ตอบสนองให้ธุรกิจมีแนวทางในการแก้ปัญหา และการพัฒนานวัตกรรมภายใต้สภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุภาวดี ขุนทองจันทร์

การศึกษา

- สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (สาขาวิชาพัฒนบูรณาการศาสตร์) มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี ปี 2553

ตำแหน่งงานและสถานที่ทำงานปัจจุบัน

- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน นครราชสีมา
Email : supawadee.khunthongjan@gmail.com

รางวัลผลงานทางวิชาการ

- รางวัลบทความวิจัยชมเชย ระดับชาติ ประจำปี 2558 ด้านพัฒนบริหารศาสตร์ สาขาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแบบแผนการใช้จ่ายของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในระบบการผลิตและการดำรงชีพในสภาพการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ” จากโครงการประกวดผลงานทางวิชาการระดับชาติ จัดโดยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA)
- รางวัลนักวิจัยระดับดี ประจำปีงบประมาณ 2556 ตามโครงการ “การให้รางวัลผลงานวิจัยดีเด่นและดี” จากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- รางวัลสภานักวิจัยแห่งชาติ : รางวัลวิทยานิพนธ์ระดับดี ประจำปี 2554 เรื่อง “การศึกษาประเภทธุรกิจและคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่เอื้อต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง” สาขาเศรษฐศาสตร์ จากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
- รางวัลบทความวิชาการดี ประจำปี 2553 ด้านพัฒนบริหารศาสตร์ สาขาบริหารธุรกิจ เรื่อง “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของธุรกิจ SMEs” จากโครงการประกวดผลงานทางวิชาการระดับบัณฑิตศึกษา จัดโดยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA)

ประสบการณ์ในงานวิจัยและผลงานทางวิชาการ

- ได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยทางด้านบริหารธุรกิจ และงานวิจัยด้านสังคมศาสตร์จากแหล่งทุนภายนอกอย่างต่อเนื่อง ในฐานะหัวหน้าโครงการ เช่น สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และแหล่งทุนอื่นๆ
- มีบทความจากงานวิจัยตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารระดับนานาชาติและระดับชาติที่ปรากฏอยู่ในฐานข้อมูล ที่เป็นที่ยอมรับอย่างต่อเนื่อง

www.se-ed.com

sbc.fans

คู่มือเรียน-สอบ/อุดมศึกษา-
ธุรกิจ-วิจัย, วิจัย